

Statens landbruksforvaltning
Norwegian Agricultural Authority

PROTOKOLL
fra
telefonmøtet i Omsetningsrådets arbeidsutvalg

onsdag 17. desember kl. 09:00

(Møte nr. 12 2008)

Møtet ble satt kl. 09:00

Til stede: Ottar Befring (leder), Steinar Hauge, Pål Haugstad, Ole Anton Teigen og Fredmund Sandvik

Fra SLF: Per Gunnar Skorge, Ingeborg Randers-Pehrson, Kari Rasmussen Theting og Arve Gladheim

Forfall:

Lederen fastslo at møtet kunne gjøre vedtak.

1. DAGSORDEN

Vedtak:

Dagsorden godkjennes uten merknader.

Sak nr.: 2	Sektor: Kjøtt	Beslutningsnivå: AU
Behandling: <i>AU: 17.12.2008</i>	Tittel: Søknad om ekstra midler over omsetningsavgiften til nasjonalt fotråteprosjekt samt omsetningsavgift for sau og lam i 2009	Saks nr. (DL): 200829679- /514.33

Beskrivelse: Nortura søker i brev av 14.11.2008 om ekstra midler fra omsetningsavgiften over faglige tiltak til nasjonalt fotråteprosjekt i regi av Animalia. Det søkes om 14 millioner kroner for kostnadene påløpt i 2008 og første halvår 2009.

Saken var til behandling i AU 01.12.2008, der leder med bakgrunn i debatten om prosjektet i den senere tid fremmet forslag om å utsette saken for å sikre at saken er tilstrekkelig opplyst. Leder foreslo at Omsetningsrådet gir Arbeidsutvalget fullmakt til å bevilge midler over omsetningsavgiften til nasjonalt fotråteprosjekt. Følgende vedtak ble enstemmig vedtatt i AU 01.12.2008:

”Saken utsettes. Arbeidsutvalget ber Nortura om en fornyet vurdering av saken senest innen 1. januar 2009.

Arbeidsutvalget foreslår at Omsetningsrådet gjør følgende vedtak: Omsetningsrådet gir Arbeidsutvalget fullmakt til å bevilge midler over omsetningsavgiften til nasjonalt fotråteprosjekt.”

I behandlingen i OR 01.12.2008 ble følgende vedtak fattet mot tre stemmer (Sveinung Svebestad, Bjørn-Ole Juul-Hansen og Kari Redse-Håskjold):

”Omsetningsrådet gir Arbeidsutvalget fullmakt til å bevilge midler over omsetningsavgiften til nasjonalt fotråteprosjekt.”

I brev av 10.12.2008 opplyser Nortura at konsernstyret har vurdert forslaget om støtte til prosjektet på nytt ut fra de innspill som er kommet i saken, og opprettholder sitt vedtak av 14.11.2008. Vedtaket innebærer en økning i omsetningsavgiften for sau og lam i 2009 på kroner 0,60 pr. kg.

Hjemmel: Retningslinje fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11 jf. forskrift om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering av jordbruksråvarer av 01. juli 2003 nr. 919 og Forskrift av 29. juni 1999 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer og om overproduksjonsavgift på mjølk, § 1.

Vedlegg: Brev fra Bransjestyret av 07.11.2008, brev fra Nortura av 14.11.2008 og brev fra Nortura av 10.12.2008 med notat fra Animalia vedrørende det faglige grunnlaget for

prosjektet Friske føtter.

Forutsetninger: Det er tilstrekkelig med midler på fondet for omsetningsavgiften på kjøtt.

At midlene bare benyttes til tiltak som ligger innenfor retningslinjene for bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak. Dette innebærer blant annet at midlene ikke kan brukes til kompensasjonsordning for, eller behandling av, enkeltbesetninger som rammes av sykdommen. Bruken av midlene må dokumenteres.

At prosjektet fullfinansieres i henhold til kostnadsplan.

Behandling i AU: Enstemmig vedtak.

- Vedtak:
- 1) Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt kan det i 2009 brukes inntil 14 millioner kroner til "nasjonalt fostråteprosjekt". Midlene bevilges over faglige tiltak og utbetales til Animalia som en ekstrabevilgning utenfor ordinært budsjett for faglige tiltak.
 - 2) Satsene for omsetningsavgiftene for sau og lam i 2009 fastsettes som følger:

for Lam:
Fra 29.12.2008 Kr 1,10 pr. kg
Fra 21.09.2009 Kr 2,00 pr. kg

for Sau:
Fra 29.12.2008 Kr 1,10 pr. kg

Søknad om ekstra midler over omsetningsavgiften til nasjonalt fotrâteprosjekt

Nortura søker i brev av 14.11.2008 om ekstra midler fra omsetningsavgiften over faglige tiltak til nasjonalt fotrâteprosjekt. I brev av 10.12.2008 opprettholder Nortura sitt vedtak, etter å ha foretatt en ny vurdering av saken.

Bakgrunn

Nortura viser til at sauesykdommen fotrâte ble påvist i Norge våren 2008, som første gang siden 1948. Utover våren, sommeren og høsten ble sykdommen påvist i ytterligere 16 besetninger. På bakgrunn av dette ble det satt i gang et omfattende kartleggingsprosjekt i regi av Norsk sau og geit (NSG), hvor det gjennom dette prosjektet er påvist fotrâte i over 200 besetninger per november 2008.

Sykdommen er en bakterieinfeksjon i klauver og klauvspalte med stor betydning for dyrevelferd og produksjon. Nortura har beregnet et årlig tap for saueholdet i Norge på 100 millioner kroner om det ikke blir satt i gang tiltak for å hindre at sykdommen får bre om seg. På grunnlag av blant annet sykdommens store konsekvenser initierte NSG et kartleggingsprosjekt som omfattet Rogaland, Agderfylkene, Telemark og Buskerud. Bakgrunnen for det geografiske valget var kjent sykdom og smittekontakt. Arbeidet ble vurdert som så viktig at det ble igangsatt uten at det økonomiske grunnlaget var avklart. På bakgrunn av dette initiativet ba Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Mattilsynet (MT) om at det ble utformet et forslag til et nasjonalt prosjekt for bekjempelse av fotrâte og at det første avgrensede prosjektet ble inkorporert i dette. I brevet fra Bransjestyret av 07.11.2008 er skissen til dette prosjektet som ble utarbeidet av NSG, Animalia og Veterinærinstituttet (VI), vedlagt.

Det nasjonale fotrâteprosjektet har tre hovedelementer; ”snu sauene”, ”bad sauene” og ”beskytt sauene”. Den første hoveddelen går ut på å kartlegge og avdekke smitte som grunnlag for systematisk bekjempelse og beskyttelse av friske flokker. Den andre hoveddelen, ”bad sauene”, går ut på at besetninger som får påvist smitten skal gjennomgå en systematisk sanering¹. Den tredje hoveddelen i prosjektet går ut på å utvikle og implementere tiltak som gir varig bedre smittebeskyttelse i saueholdet.

I søknaden er det satt opp budsjett for de tre første årene – inkludert 2008 hvor det alt har vært stor aktivitet. Prosjektet har en totalramme på ca 48 millioner kroner i tillegg til produsenters egeninnsats de tre første årene. Av de 48 millioner kronene fordeler 21 millioner kroner seg på direkte prosjektkostnader, og 27 millioner kroner til kompensasjonsordning for produsenter som må sanere (jf. andre hoveddel av prosjektet ”bad sauene”).

På bakgrunn av dette innkalte LMD til møte med aktuelle aktører der hovedelementene i opplegget ble lagt. Dette innebar:

¹ Sanering for fotrâte er en krevende prosess som omfatter undersøkelse av alle klauver minst 3 ganger, fotbad minst 3 ganger og slakting av dyr med uheldige forandringer for å unngå resmitte av flokken.

- En kostnadsramme for 2008 og første halvår 2009 på 18,6 millioner kroner fordelt med 4,6 millioner kroner fra LMD og 14 millioner kroner som Omsetningsrådet anmodes om å bevilge ekstraordinært til faglige tiltak.
- At LMD oppnevner en styringsgruppe for prosjektet der NSG, NB, NBS, MT, VI og Animalia skal være representert. SLF skal delta med en observatør.
- Videre finansiering fra og med 2. halvår 2009 skal tas opp i forbindelse med jordbruksoppgjøret til våren.

Nortura viser i brevet av 14.11.2008 til at omsetningsavgift ikke tidligere er blitt benyttet til å kompensere enkeltbesetninger, og den foreløpige vurderingen er således at dette ikke kommer inn under formålet. Det er de 21 millioner kronene til prosjektkostnader Nortura mener kan dekkes av omsetningsavgiftsmidler, og Nortura søker om 14 millioner kroner til innenfor disse prosjektkostnadene. Nortura mener det må gjøres tydelig at den felles bekjempelsen av fotråte skal finansieres direkte ved å heve omsetningsavgiftene på sau og lam i en periode. En kostnad på 14 millioner kroner i 2009 vil innebære en ekstra avgift på 60 øre per kg for sau og lam. Nortura har i eget brev fremmet forslag om dette.

Konsernstyret i Nortura behandlet saken den 14. november 2008 og fattet følgende vedtak:

”Konsernstyret støtter forslaget fra Bransjestyret om at det over faglige tiltak bevilges 14 mill kr ekstraordinært fra omsetningsavgiften til bekjempelse av fotråte. Det forutsettes at midlene bare benyttes til tiltak som ligger innenfor retningslinjene for bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak.

Konsernstyret forutsetter at det i forkant av jordbruksforhandlingene i 2009, med bakgrunn i ervervet kunnskap, foretas en fullstendig gjennomgang av prosjektet.

Forutsatt bevilgningen, foreslår Konsernstyret at omsetningsavgiften økes med 60 øre/kg for sau og lam i 2009. Dette innebærer at maksimalsatsen for sau og lam må økes fra kr 1,40 per kg til kr 2,00 per kg i 2009. Denne økningen er direkte knyttet til fellestiltak på fotråte”.

I brev av 10.12.2008 viser Nortura til vedtaket i Omsetningsrådets arbeidsutvalg 01.12.2008, sak 4, der saken om finansiering av fotråteprosjektet ble utsatt. Arbeidsutvalget ba Nortura om en fornyet vurdering av saken innen 01.01.2009. Konsernstyret i Nortura behandlet saken den 10.12.2008, og fattet følgende vedtak:

”Konsernstyret har vurdert forslaget om støtte til prosjekt for bekjempelse av fotråte på nytt ut fra de innspill som er kommet i saken. Konsernstyret var kjent ved motforestillingene som er blitt reist i forhold til prosjektet, og disse var tatt hensyn til ved Konsernstyrets behandling av saken den 14. november 2008.

Konsernstyret opprettholder sitt vedtak av 14. november 2008, men presiserer at de momenter som er brakt fram i debatten blir tatt hensyn til i evalueringen fram til våren”

Vedlagt brevet av 10.12.2008 er også notat utarbeidet av Animalia med en ytterligere presisering av det faglige grunnlaget for prosjektet, samt direkte svar på kritikk som var reist tidligere i debatten omkring prosjektet.

Nortura foreslår at kostnadene ved fotråteprosjektet skal dekkes direkte av økt omsetningsavgift på sau og lam, og disse kostnadene vil således ikke få konsekvenser for fondets størrelse.

I møte i Omsetningsrådet 01.12.2008 ble det tatt høyde for en eventuell bevilgning til prosjektet, slik at Omsetningsrådet fattet følgende vedtak:

”Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på sau og lam for 2009 fastsettes til kr 2,00 pr. kg.”

SLFs vurdering

SLF registrerer at Norturas vurdering av situasjonen er at fotråte har blitt en svært viktig utfordring for saueholdet og at det derfor generelt er godt grunnlag for å bruke omsetningsavgift til faglige tiltak til formålet. Tiltaket det søkes om midler til virker å ha god oppslutning i bransjen. Nortura viser til at det har vært god kontakt med faglagene og KLF som alle har gitt sin tilslutning til arbeidet som er gjort.

Formålet (§ 1) i retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er *”(..)å fremme omsetningen av varer som hører inn under omsetningsloven(..)”. SLFs vurdering er at situasjonen med fotråte og prosjektet som skal bidra til å bekjempe sykdommen og slik sikre produksjonen, kan sees innenfor § 2 Tiltak som det kan ytes tilskudd til, punkt 6, i retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet:*

”6. Andre tiltak: Andre enkelttiltak som etter Omsetningsrådets vurdering tilfredsstillende omsetningslovens formålparagraf”.

Omsetningslovens formålparagraf lyder:

”§ 1. Formålet med lova er gjennom samyrke å fremja umsetnaden av kjøtt av storfe, kalv, sau, reinsdyr og fjørfe, flesk, korn og oljefrø, mjølk, smør, ost, egg, pelsdyrskinn, reinsdyrskinn og hagebruks- og gartneriprodukt.”

Etter SLFs vurdering anses bekjempelse av fotråte slik situasjonen beskrives per dags dato å være innenfor formålet om å fremme omsetningen av kjøtt av sau. SLF vil understreke at det er midler til prosjektarbeidet det søkes om, og ikke til å kompensere enkeltbesetninger. Nortura har også i sitt vedtak i konsernstyret tatt inn en forutsetning om at midlene kun benyttes til tiltak som ligger innenfor retningslinjene for bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak.

Når det gjelder sykdomsbekjempelse generelt, er dette noe det har vært praksis for å bevilge midler til over budsjettet for faglige tiltak. Det har ved flere anledninger blitt, og blir fremdeles, bevilget midler til bekjempelse av eksempelvis skrapesyke, mycoplasma på gris (pågår fremdeles), campylobacter i fjørfekjøtt (pågår fremdeles) og storfesykdommen Bovin Virusdiaré (BVD). Ved arbeidet for bekjempelse av sistnevnte sykdom, BVD hos storfe, har et godt samarbeid mellom næring og veterinærmyndigheter ført til at Norge nå er fritt for sykdommen. Tidligere har det vært registrert opp til 3000 besetninger i Norge med denne virussykdommen, og saneringsprogrammet som ble gjennomført har kostet mellom 50 og 60 millioner kroner de årene det pågikk. Dette har etter Animalias vurdering spart næringen 40 millioner kroner i året. BVD er i likhet med fotråte klassifisert som B-sykdom som betyr at

besetninger blir båndlagt med restriksjoner i driften når sykdommen påvises. BVD ble bekjempet i Norge (i tidsrammen 1993-2004) ved å finne alle smittede besetninger, hjelpe alle friske besetninger med å unngå smitte og oppspore og slakte kroniske smittebærere. Som Nortura viser til i søknaden, vil opplegget for bekjempelse av fotråte foregå etter mønster fra tidligere nasjonale saneringsprosjekter som er gjennomført etter hva som kan kalles en dugnadsmodell mellom næringa og det offentlige.

Norturas forslag innebærer at midlene over omsetningsavgiften som foreslås bevilget til dette prosjektet skal dekket inn av økt omsetningsavgift for sau og lam i 2009. Bekjempelse av fotråte oppfattes imidlertid å være en ekstraordinær situasjon det kreves innsats på i det som nå ser ut til å være en utbruddssituasjon, og det kan derfor forsvares at nivået på omsetningsavgiften må tilpasses næringas totale behov. SLF vil imidlertid påpeke at situasjonen krever annen finansiering som ikke kan dekket av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak, som kompensasjonsordning for enkeltbesetninger som rammes.

SLF mener notatet utarbeidet av Animalia bidrar til ytterligere opplysning av saken samt prosjektets faglige grunnlag. Med presiseringen i vedtaket fra Norturas konsernstyre om at de momenter som er brakt fram i debatten blir tatt hensyn til i evalueringen fram til våren, mener SLF det foreligger et bedre grunnlag for å bevilge midlene til en mest mulig effektiv og strategisk bekjempelse av fotråte. Strategien baseres på eksisterende kunnskap om sjukdommen og ny kunnskap man får om fotråte under norske driftsforhold gjennom videre kartlegging og undersøkelser.

På bakgrunn av en samlet vurdering tilrår SLF at det bevilges 14 millioner kroner i 2009 fra omsetningsavgiften til faglige tiltak, til det ekstraordinære tiltaket nasjonalt fotråteprosjekt. Forslaget til vedtak innebærer at også omsetningsavgiften for sau og lam må økes med kroner 0,60 pr. kg for sau og lam i 2009.

Møtet var slutt kl. 09:15.